

Środki dla Zdrowia Seksualnego i Reprodukcyjnego

Prawdziwy Rozwój
Przez Zdrowie

Na całym świecie więcej osób niż kiedykolwiek wcześniej jest teraz, lub niedługo będzie, w wieku reprodukcyjnym. W związku ze wzrostem populacji świata i sukcesem programów zdrowia reprodukcyjnego oznacza to, że zapotrzebowanie na środki antykoncepcyjne i inne środki dla zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego (SRH) ciągle się zwiększa.

Mimo zwiększonego zapotrzebowania, w dalszym ciągu istnieją globalne braki w funduszach i dostępności tanich środków antykoncepcyjnych i innych produktów niezbędnych dla programów SRH. W efekcie ludzie nie mogą zabezpieczać się przed śmiertelnymi i poważnymi chorobami oraz społecznymi i ekonomicznymi skutkami tych chorób. To z kolei dodatkowo obciąża słabe i niedofinansowane systemy zdrowotne w krajach rozwijających się.

Potrzeba Antykoncepcji: Niedokończone Zadanie

Procent mężatek (w wieku 15-49) o niezaspokojonych potrzebach antykoncepcyjnych

Ameryka Łacińska i Karaiby

Afryka Północna i Azja Zachodnia

Azja Południowa i Południowo-Wschodnia

Afryka Subsaharyjska

Potrzeba antykoncepcji została ostatnio w znacznym stopniu zaspokojona – za wyjątkiem krajów Afryki Subsaharyjskiej.

0 10 20 30

Grafika: German Foundation for World Population (DSW)
Źródło: Guttmacher Institute: Working to Eliminate the World's Unmet Need for Contraception, Policy Review, 2006.

Niezaspokojona Potrzeba Antykoncepcji

Antykoncepcja – w tym prezerwatywy, środki hormonalne doustne i w zastrzykach oraz wkładki domaciczne – pozwalają kobietom na decydowanie o ilości ciąży i odstępie czasowym między nimi, co zwiększa ich szanse na zdrową ciążę i poród.

Prezerwatywy dla mężczyzn i kobiet są jedynym dostępnym produktem, który zapobiega HIV i innym chorobom przenoszonym drogą płciową, a także zapobiega niechcianej ciąży. Obecnie przygotowana jest nowa metoda: mikrobicydy. Te dopochwowe środki, które mogą być produkowane w różnych formach, takich jak żele i kremy, dałyby kobietom dostęp do bezpiecznych, skutecznych metod zapobiegania HIV, które nie wymagają akceptacji partnera. Zapobieganie infekcji HIV jest 28-krotnie tańsze od leczenia; tak więc zapewnienie odpowiedniej ilości prezerwatyw jest podstawą. Poza prewencją, kluczowe jest również leczenie. Jednak cena leczenia antyretrowirusowego (ART) utrudnia dostęp do terapii osobom najbardziej potrzebującym. W Afryce tylko 20 procent osób żyjących z HIV/AIDS otrzymuje leczenie ART.

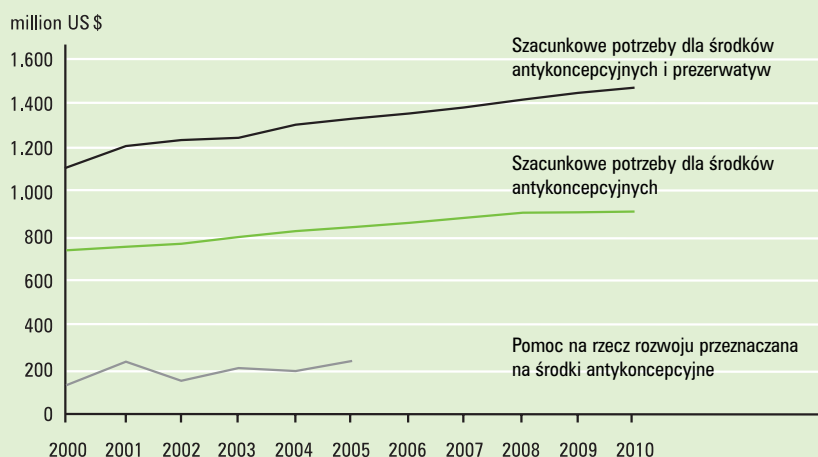
Braki w dostępie do środków SRH wykraczają poza środki antykoncepcyjne i dotyczą kluczowych składników podstawowych usług zdrowotnych, takich

jak zestawy do testów na obecność chorób przenoszonych drogą płciową/HIV, jednorazowych rękawiczek i zestawów do bezpiecznych porodów dla matek i dzieci.

Konsekwencje Braku Środków

Miliony kobiet, mężczyzn i młodych ludzi w krajach rozwijających się cierpi przez brak dostępu do środków SRH, a zwłaszcza antykoncepcji. Jednak to kobiety i dojrzewające dziewczęta ponoszą najpoważniejsze konsekwencje tego stanu rzeczy przez resztę życia. Bez dostępu do antykoncepcji, miliony kobiet i dziewcząt rodzą dzieci zbyt wcześnie, lub mają więcej dzieci niż chciałyby mieć. To z kolei może mieć negatywny wpływ na ich zdrowie, nawet powodować śmierć, ograniczyć możliwości edukacyjne i ekonomiczne oraz pogłębić cykl biedy kobiet i ich rodzin.

Brak sponsorów środków antykoncepcyjnych i prezerwatyw

Grafika: German Foundation for World Population (DSW)

Źródło: UNFPA: Donor Support for Contraceptives and Condoms for STI/HIV Prevention 2005, 2006.

Według UNFPA na każdy brakujący milion dolarów amerykańskich w dostępie do środków antykoncepcyjnych przypada:

- 360 000 niechcianych ciąż
- 150 000 aborcji
- 11 000 zgonów noworodków

Z kolei gdyby środki antykoncepcyjne zapewnić 201 milionom kobiet, które chciałyby opóźnić ciążę lub jej uniknąć, uratowałyby to 1,5 miliona żyć rocznie w krajach rozwijających się.

Polityka i Inicjatywy Międzynarodowe

- Odpowiednie rozprawienie środków SRH było jednym z kluczowych celów Programu Działania Konferencji ICPD w 1994 roku.
- Deklaracja z Doha w sprawie porozumienia TRIPS i zdrowia publicznego, podpisana w 2001 roku, stwierdza, że Porozumienie TRIPS powinno wspierać prawo rządów do ochrony zdrowia publicznego, a zwłaszcza prawo do powszechnego dostępu do leków.
- Podczas Szczytu Światowego w roku 2005 społeczność międzynarodowa zobowiązała się do zapewnienia powszechnego dostępu do zdrowia reprodukcyjnego do roku 2015.
- W roku 2004 stworzono Reproductive Health Supplies Coalition, która ma na celu skłonienie organizacji multilateralnych, sponsorów, fundacji i innych organizacji do zajęcia się brakiem środków SRH. Koalicja jest forum wymiany informacji na temat środków, przygotowuje wspólne strategie oraz zarządza RHInterchange, internetowym systemem, który ułatwia i koordynuje śledzenie dystrybucji środków SRH.
- Plan Działania z Maputo z roku 2006, podpisany przez 46 krajów afrykańskich, rekomenduje przyjęcie strategii, która zapewniłaby bezpieczny dostęp do produktów zdrowia reprodukcyjnego.
- Rezolucja Komisji Praw Człowieka ONZ z roku 2001 na temat leków w kontekście pandemii HIV/AIDS wzywa rządy do wspierania programów, które promują dostępne i tanie farmaceutyki i technologie medyczne dla najbardziej potrzebujących ludzi.

Barier

Niewystarczające środki od sponsorów to jedna z głównych barier w zaspokojeniu potrzeby środków SRH. Na przykład, w roku 2005 sponsorzy przekazali 213 milionów USD na środki antykoncepcyjne i prezerwatywy, ale całkowitą potrzebę oszacowano na 1,3 miliarda USD. Nieskuteczne zarządzanie dystrybucją środków przeszkadza w tym, by środki dotarły do najbardziej potrzebujących. Ograniczenia handlowe i prawa patentowe powstrzymują rządy państw rozwijających się przed kupnem odpowiednich zapasów leków, zwłaszcza na HIV/AIDS. Widoczna jest również tendencja sponsorów międzynarodowych do finansowania HIV/AIDS i SRH osobno (tzn. prezerwatywy przeznaczone do zapobiegania HIV/AIDS są traktowane jako produkty innej kategorii niż prezerwatywy i inne produkty służące zapobieganiu ciąży), co stwarza poważną przeszkodę w zapewnieniu środków.

Pola Działania

- Sponsorzy muszą zwiększyć finansowe zaangażowanie w środki SRH, zwłaszcza prezerwatywy dla mężczyzn i kobiet, aby zaspokoić globalne potrzeby, szacowane na 1,5 miliarda USD do roku 2010.
- Tam, gdzie jest to możliwe, sponsorzy powinni zintegrować finansowanie programów dotyczących SRH i HIV/AIDS.
- Rządy i sponsorzy muszą stworzyć strategie narodowe, które mają na celu zapewnienie bezpiecznych, niezawodnych i tanich środków SRH, z naciskiem na zaspokojenie braków w najbardziej potrzebujących segmentach społeczeństwa.
- Sponsorzy powinni korzystać z systemu RHInterchange (<http://rhi.rhsupplies.org/rhi/index.do>) aby zapewnić sprawne zarządzanie dostawami środków SRH. Kraje rozwijające się powinny wdrożyć rządową linię budżetową i mechanizmy koordynacji środków zdrowia reprodukcyjnego.
- Powinno się wspierać inicjatywy, które zapobiegają temu, by koncerty farmaceutyczne i kraje eksportujące leki zobowiązały rządy do zakupu drogich markowych leków.
- Wszyscy partnerzy powinni starać się zwiększyć polityczne i finansowe zobowiązania globalne i krajowe na rzecz środków i usług zdrowia reprodukcyjnego.

German Foundation for World Population (DSW)

Partners

act:onaid

Federation for Women and Family Planning